

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

עב א מיי פטיו מהל
גולה ואברה הל' ז
קמנ עשין עד ששוע ח"מ
מי רם ספיף א:
ענ ב ג מיי סם הל' ט י
עוש"ע סם ספיף ב:
עו ד מיי סם הל' ט
עוה ה מיי פיו מהל
מעשר שני להכ"ה:
עו ד מיי פטיו מהל
גולה ואברה הל' ז
ועיין השגות וממ"מ
וכתיב קמנ עשין עד
עוש"ע ח"מ סי' רם ספיף
ג:

רבינו חננאל

הוזהמה. דשתיק טפי עלה
בהן סיג הרבה. לומר
משנים רבות הם נחמיה
בוה המקום לפיכך עלה
גולה ואברה הל' ז
הסבין נקרא קמנ שני
רצעות שהביט קשור
בהן. שהרצעות נקראות
שני: מהנתיק דקתי מצא
בכותל חדש מחציו לחין
למצוא מחציו ולפינים
לבעל הבית אוקימנא
באודרא ונסבא דליה להו
לא קתא ולא שני וכן כל
כיוצא בהן. אם משכירו
לבית זה לאחרים אפי'
מצא בתוך הבית הרי
אלו שלו אוקמה רב
נחמן בפעטא פונדק
ואפי' לא עשאו אלא
לשליש ישראל הרי אלו
שלו מאי טעמא הווא
דנפל מניה נחמיה. ואודא
רב נחמן לטעמיה דאמר
ראה סלע שנפל משנים

דשתיק. וא"ת וליקני ליה חזירו לבעל הגל או לבעל הכותל
[ב] וי"ל דאין חזר קונה דבזר שיכול להיות שלא
ימצאנו לעולם כמו הכא שהוא מוצנע בעובי הכותל וכן מוכח לקמן
(עמוד ב) דמנן מלא בחנות ובשולחנות הרי אלו שלו ואין חזירו קונה
לחנותו או לשולחנותו לפי שהמעות הם

דבר קטן ואין סופו הוה לימצא וכן
לקמן (דף סו.) דקאמר לא שנו אלא
בלוקח מן התגר דלא הוה שלו ולא
אמר' דקנה אותם תגר כשהיה
נדרשותו: **בבריתל** חדש מחציו
ולחיון ש"ה. וא"ת והא אמרינן ספק
הינות לא יעול ועוד דהכא כי נמי
נטל להו מקום סימן ויכריז ועוד
דמשמע דמתני' מיירי אפילו ביש בו
סימן דבגמרא הוה צעי לאוקמי
מתני' בספין וכיס אלא ממתת פירכא
אחריתי מוקי לה באודרא ונסבא
וי"ל דליירי בשתיק דומיא דכותל יסן
ומסתמח כבר נקשו בעלים ולא
מצאו ונתיאשו אבל מחציו ולפינים
של בעל הבית דאינו שוכח חפציו
ימים רבים:

בתוך הבית היה אפי' ש"ה. מיירי
שמלא צוה הענין שגראה
שהוא אבידה: וביזול בתר בתריא.
דהיינו בעל הבית דמסתמח לעולם
הוא דר צניתו עם השוכרים וטרם
שהלכו חפצו חפציהם וכדו הבית
ולא שכחו דבר ואין לתלות המציאה
שהיא שלהם אלא צבעל הבית שעדיין
נשאר צניתו בחברונה כגון מעות
דחליין בתר בתרא לפי שמכבדין
השווקים בכל יום ואפילו אין בו
סימן דאין בעל הבית מתיאש מה
שמפסיד צניתו כסבור שימצאו היום
או למחר כיון שאין נכרים עמו
דריס צניתו וכי משני עשה פונדק
לשגשה בני אדם אפילו כי יש סימן
מתיאש: **לעולם** מעשר. ואין
לתלות דמן המוכרין נפלו וכבר מעות
חולין הן שנחמלו על הצמחה דלחליין
בתר לוקחין דהוו ריבא דמוכר אחד
מוכר לכמה בני אדם ועוד דמוקינן

להו אחזקה דהוי מעשר: **בחד** הבית פ"עוים חילין. וא"ת והא
אמרין פרק הרוואה (נרכות דף סב.) לא יכנס אדם שבה הבית
צמעות הצרכים לו בסדינו א"כ מסתמח על הקדש הם ופלו מן
המציאין ללשכה בניסן וי"ל דאין אסור ליכנס אלא צמעות הצרכים
לו בסדינו בפרהסיא דנראה שנושא אותם לסחורה וגנאי הוא
וכענין זה אפילו של הקדש אסור אבל (ז) צידו אפילו הם של חולין
מותר ליכנס (ועיין מוס' פסחים 1:).

עשויין דהתכבד בב"י יום. וא"ת והלא אין מתכבדות אלא
בשביל צרכים שלא ימארו הטהרות ולא צביל המעות
וצנדה (דף נו.) ושם ד"ה ש"מ) מוכח דמבוי דלינה צחוקת דדוקה
משצריס אע"פ שכבדוהו אינו מועיל כיון שלא דקדו משצריס
צשעת כיבוד וי"ל כיון שבדוקין משצריס שלא יהא אפילו ענש
צכעדהה אי אפשר שלא ימצא מעות אס היז שם:

הכא נמי קאמא קאמא אוי"י צ"ה. וא"ת ולוקי מתני' כגון שנמצא
גבי תיבה שנשתמשו בה מעות מעשר וחולין דלע"ג צביד המיבה
אזלינן בתר רוב מעות שנשתמשו שם ולא בתר כשנמצאו בגומא יש לומר שיש גומא שנצדקת על ידי כיבוד דכאמר פרק דס
נדה (נדה נו.) ושם ד"ה בגומא) יש גומא שהיא עמוקה או סדק שהוא עמוק שאינו נצדק ע"י כיבוד כי הלא דפסחים ומתני' דקתני מלא
בתוך הבית לא משמע שמלא בסדק עמוק או בגומא עמוקה כל כך שלא יוכל לו למצוא צשעת כיבוד:

לשלישה עובדי כוכבים. צפחות משלשה לא מקרי רוב ומיירי שעדיין ישנם צנית דאי לאו הכי הוה דבעל הבית שהוא בתרא:
אפילו תיבא לשלישה ישראל. מלמיה דבר קפרא מפרש דלמנ לשלשה בני אדם מיירי אפי' צשלשה ישראל ואפילו רבנן
דאמרי ברוב ישראל חייב להכריז הכא הוה שלו דמפ' דמתיאש וא"ת ולמה לי שלשה בתרי ובעל הבית סגי דכל אחד אחד חזירו לקמן
דכאמר בסמוך גבי ראה סלע שנפלה משלשה וי"ל דלא סגי צפחות משלשה דאימר דמאחד מן השוכרים אצד והם אינם חושדים את בעל
הבית ולכן אין האובד מתיאש דסבור ודאי חזירו לקחה ויחזירו לו (ועי"ל דע"י לאוקמי אפילו אין בעל הבית עמהם):

שנפל

דשתיק טפי. העלו חלודה רבה דכולי האי לא שזיק להו: **סניא**.
הנמצא בחדש ממורי הכותל: **בסר קסא**. אזיל אי קמיה לגוי בני
הבית נמנוהו שם אי קתא לבר בני רשות הרבים נמנוהו שם שכן
דרך החימו. וכן יסא בתר שנייה אשטדל"א צנע"ז: **באודרא**.
מוכין: **נסבא**. פלט"א של קסף:
מומלא. מן הפסך שמחזיק כל רוח
הכותל: **לא לריבא דמשע**. הכותל
לחד גיסא: **מהו דסימא**. חצני
הגובה היה מחילה ואשתפוכי אשתפוך
לד הנמוך קמ"ל: **לפני סומרי בהמה**.
צירושלים: **לעולם**. בין צשעת הרגל
בין שלא צשעת הרגל: **מעשר**. שרוב
בשר הנאכל צירושלים מעשר לפי
שאין אדם שזהה צירושלים עד שיאכל
כל מעשרותיו ונתן מעות מעשר
לעני העיר או ללוהיני וישי העיר
ורוב הוצאות מעשר לוקחין בהן
צמעות לשלמים כדגמר שם שם
מעשר משלמים צמקת מנחות
(דף פג.) **ובהר הבית חולין**. ואפילו
צשעת הרגל ואע"פ שרוב מעות
צבעיר מעשר שעולי רגלים מביאין
מעות מעשרותיהן לאכלם לא שזיקין
רובא דשם אזלינן בתר רגל אלא
אמר' מלפני הרגל נפלו כאן וחולין
הן: **ובירושלים**. צשאר שווקים צנה:
בשאר ימות השנה חולין. דרוב מעות
צבעיר חולין: **ובצשעת הרגל מעשר**.
שרוב מעות העיר מעשר: **ואמר רב**
שמעיה בר זעירא מאי טעם. צירושלים
צשעת הרגל מעשר ולא אמרי' מלפני
הרגל נפלו דלמחרן צנה הבית:
שווקי ירושלים עשויין להתכבד בכל
יום. ואם נפלו שם לפני הרגל כבר
מלאוס מכבדין השוק. אבל הר הבית
אין צריך להתכבד בכל יום שאין טעם
ועפר קולט שם ממוך שהוא משופע
ועוד שאין אדם נכנס שם צמנעל
וצבצק שעל רגליו: **אלמא**. דביר
שעשו להתכבד אמרי' קמאי קמאי
אזלו והני אחרתי יניחו: **הכא נמי**.
קמס שוכר בית כשהוא יולא מחפש
כל זוימיו ונוטל את שלו ויולא וינימא

האחרונים שכחוהו שאילו הראשונים שכחוהו
לשגשה ישראל. צבת אחת וכל שכן אס היו עובדי כוכבים ומי שנפל
ממנו מתיאש דלא ידע ממאן נבעי: **פונדק**. מקום שעובדים ושבים לנים
לינה אחד ושנים: **ואפילו ברוב ישראל**. דעבדי דמתיאש ולא סמין
ליהדרו נהליה דלא מפלגי בין דבר שיש בו סימן לאין בו סימן:
שגשה עובדי כוכבים. איידי דנקט שגשה גבי ישראל נקט נמי גבי
עובדי כוכבים וה"ה חד ובלבד שהיא אחרון: **אפילו תימא לשלשה**
ישראל. ולא תפשוט דהלכה כרשב"א דכי פליגי רבנן עליה
היכא דנפלה צמקוס שהרבים מצויין דלא ידע להו לכולהו דסבר
האובד ומימר אמר ההוא דלשכח לא ידע ממני נפלה ולכשיגיע
הרגל יכריז עליה ואחן סימן ואטול אבל הכא דידע להו
לכולהו ומצננהו ולא חודו איחוש מתיאש מימר אמר כו':
אמרי קמיהו. אמרתי לפניכם: **והספא ליהדרו**. צמתייה:

נקיטנא
גבומא שלא נמצא ע"י כיבוד כדמוכח פ"ק דפסחים (דף ו.) ושם
אזלינן בתר רוב מעות שנשתמשו שם ולא בתר כשנמצאו בגומא יש לומר שיש גומא שנצדקת על ידי כיבוד דכאמר פרק דס
נדה (נדה נו.) ושם ד"ה בגומא) יש גומא שהיא עמוקה או סדק שהוא עמוק שאינו נצדק ע"י כיבוד כי הלא דפסחים ומתני' דקתני מלא
בתוך הבית לא משמע שמלא בסדק עמוק או בגומא עמוקה כל כך שלא יוכל לו למצוא צשעת כיבוד:

לעניו רש"י

אשטדל"א
ראשיתו דשתיק (ועמ"ש
ש"כ)
פלט"א. כטיל מהכתב.

מוסף רש"י

דשתיק. ליהנותיה הווא
מן הספק ובע"ז וי"ל
(שבח סו.) או: שהלכה
חלודה (חושבין ח.) מעות
צמנצמו לפני סחורי
בהמה לעולם מעשר.
רוב אולי צשירושלים
כל ימות השנה ממתות
מעשר שני הן, לפי שלא
היו מספיקין לאכל כל
מעות מעשר שני שזמן היור
ויומתי אותם לפני היור
צטובת הנאה והן אזלינן
אותם בקדושתן ועיקר
אכילת מעות מעשר שלמים
היו מביאין מן דקדו"ל
צמנחות (פג.) ללכך לוקחין
מן צממות. דכל זמן
שזי לו מעות מעשר אפי'
מוציא מעות חולין, ואפי'
דאיכא למימר שמה מיד
המוכר נפלו למעות חולין
הן, ספק אסורה לחורה
(פסחים 1.) בעת הבית
חולין. ואפילו צשעת הרגל
צש מעות מעשר מוכין
צירושלים ממתות חולין.
לא מספיקין להו מעשר.
דלוקין בתר ריבא דספא
ואמרין לאו האידנא נפול
אלא קודם הרגל (ועמ"ש)
ובירושלים בשאר ימות
השנה חולין. דרוב מעות
העיר חולין. צשעת הרגל
הכל מעשר. דמפרש
עממא. מה טעם צשעת
הרגל מעשר ולא אמרינן
קודם הרגל נפול דלמחרן
צמנחלין צנה הבית. הוואיל
ושוקי ירושלים עשויין
להתכבד בכל יום. מפני
הטעם. ואם נפול קודם
הרגל הוה משתכחי צשעת
כיבוד. אבל הר הבית
מתוך שהוא משופע והרוב
מכבדת ומעשרו ועוד שאין
אדם נכנס צבצק שעל רגליו.
אזינו עשוי להתכבד. אלמא
בכל דבר העשוי להתכבד
אמרין קמאי קמאי אדו
(ועמ"ש)

גבומא שלא נמצא ע"י כיבוד כדמוכח פ"ק דפסחים (דף ו.) ושם
אזלינן בתר רוב מעות שנשתמשו שם ולא בתר כשנמצאו בגומא יש לומר שיש גומא שנצדקת על ידי כיבוד דכאמר פרק דס
נדה (נדה נו.) ושם ד"ה בגומא) יש גומא שהיא עמוקה או סדק שהוא עמוק שאינו נצדק ע"י כיבוד כי הלא דפסחים ומתני' דקתני מלא
בתוך הבית לא משמע שמלא בסדק עמוק או בגומא עמוקה כל כך שלא יוכל לו למצוא צשעת כיבוד:

לשלישה עובדי כוכבים. צפחות משלשה לא מקרי רוב ומיירי שעדיין ישנם צנית דאי לאו הכי הוה דבעל הבית שהוא בתרא:
אפילו תיבא לשלישה ישראל. מלמיה דבר קפרא מפרש דלמנ לשלשה בני אדם מיירי אפי' צשלשה ישראל ואפילו רבנן
דאמרי ברוב ישראל חייב להכריז הכא הוה שלו דמפ' דמתיאש וא"ת ולמה לי שלשה בתרי ובעל הבית סגי דכל אחד אחד חזירו לקמן
דכאמר בסמוך גבי ראה סלע שנפלה משלשה וי"ל דלא סגי צפחות משלשה דאימר דמאחד מן השוכרים אצד והם אינם חושדים את בעל
הבית ולכן אין האובד מתיאש דסבור ודאי חזירו לקחה ויחזירו לו (ועי"ל דע"י לאוקמי אפילו אין בעל הבית עמהם):

שנפל

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

(א) ופי' מפי' זי"ק סו: ד"ה
רנ"א, (ב) ונרמזת ה"י
ועולה עובר משום כו' וכו'
בש"י ד"ה עורב, (ג) וז"ל
ואמר וכו' ב"ר' וכו' וכו',
(ד) ופי' מדי' ע"ו, נרמזת
כ"ה, ופי' ר"ף, ופי' ר"ף
ורמ"ש גרמנות אחרות ועי'
רש"י, (ו) ונלע לכו',
(ז) וז"ל למה, רש"י.

תורה אור השלם

1 לא תעשך את רעך
ולא תגזול לא תלקח
פעלת שקביר אתך עד
בקר, ויקרא יט ג'
2 לא תראה את שור
אחוק או את שיו נדחים
והתעלמת מדם השב
תשיבם לאחוק:
דברים כב א'
3 וכן תעשה לחמרו וכן
תעשה לשמלתו וכן
פעלת לכל אבדת אחוק
אשר האבד ממנו
ומצאתה לא תוכל
להחלים: דברים כב ג'

הגהות הב"ח

(א) גבי' ה"י נמי נפיל
מאי'ס אחריתו: (ב) שם
למי על גבי שלחן ימי:

הגהות הגר"א

[א] גבי' ומשכחנא.
אחיות נא ממלת ומשכחנא
מוקפסין: [ב] ש"י ד"ה
א"י יתמי בבישא, י"ב
והרמב"ם מפרש דקאי על
סיפא בן כסא כו' לית
כשולחנת כו' והג"ה א'
(ועי' ש"י דב"ה דמ"ט ס'
ד"ס ס"ק פ"ז ח:)

מוסף רש"י

אלא מהא ליבא
למשמע מיהו, דודאי
מתני' לאו כולה דוקא,
אלא חדא מנייה דוקא, או
רישא או סיפא, ומנא חזק
אטו ההוא ילא דעתי' ה'
מייתו דוקא דנגמ' מניה
ישבת קכ"א.

נקטנא ליה כו'. משכננא ליה שזענת היסת ולא נתיאש מיד
כמשמש ולא מנא ומנאלא שכל ליד זה לפני יאוש והלכה ככאמי:
אי נקטנא וכו'. ואינו יכול להשיעו בטענת שמא שאין נשבעין
בטענת שמא אלא אותן השנויין במשנה ואלו נשבעים שלא בטענה

כו' (שעונות דף מה.). וא"ת הא מקמי
יאוש אחי לידה ואוקומנא' הלכנא
ככאמי ציע"ל קב"ס הא אמרן דמעות
מידע ידיע מיד כרבי יתקן דלמר
חדס עשוי למשמע צניקו כו'
(לעיל דף כ"א): אימור שופטי נינהו.
בסלג זו ונלמניס זה על זה ואין
האחד חושד את חבירו בלוקו ולכי
מישמע צניקו ולא מנאלא לא איאש
מיימר אמר אחד מן השותפים מנאלא
וללעריי הוא שותק ומנאלא כשנאלת
ליד זה לפני יאוש נאלת לידו והא'
אוקמיה ככאמי הלך אף ע"ג דסלע
דבר שאין בו סימן הוא חייב להחזיר
אכל כי אין בו שלם פרוטות מה נפשו
אי שותפין הן בו אין כלן משום
השנת אצדעה ואס של אחד מהם
הוא או של השנים נוטלו ואמרו
צברנו זה גנב הוא והכי נשמט
ואמר לא לקמתי אחד מכם ללוקו
וגנבו מתצרי: אימור שופטי נינהו.
ומהימני אהדדי ואין חושדין זה את
זה ומנאלת שנאלת ליד זה לפני יאוש:

ראה סלע שנפלה, ולא גרסינן משניס:

נעלה לפני יאוש. שלא שעה כדי
למשמע זה צניקו: עובר משום שב
שפיס. לא תגזול לא שייך אלא
צעת נטילה כמו ויגזול את חסות
מיד המלכי (שמואל ב כג) כדלמר
צבא קמא (ע"ו): לא תוכל להתעלם
אינה אזהרה אלא לכוונת את עיני
וגמטע מלהילי הלך הנוטלה על
מנת להחזיר ולאחר יאוש נתכין
לגזולה אין כלן מתעלם. אכל השז
תשיס איכא משנטל עד ששיצנה:
המסין לה כו'. צעה שראה אותה
ולא נעלה להחזירה: עובר בלא שוב
להחלים. שהי העלים עיינו: כו'
חלפא. בין החולות: ארכלא. ככרה:
בתני' מנא כחנות הרי אלו שלו.
דבר שאין בו סימן קאי דהוא
דנפל מיניה מישא שהכל נכנסים לשם:
בין הסיפא. ששנוני יושג לפנייה
ותמיד נוטל ממנה ונתן לפניו ומוכר
ומעות שנותנין לו נתן לתיצה ולא
נפל שום דבר אלא מיד חנוני:

שולחני. מחליף מעות ונתן מטבעותיו
בשולחן שלפניו והבאין להחליף אף הן
נותנין שם מעותיהן: הרי אלו שלו.
דלמרינן מן הבאין נפלו שהרי השולחן
מפסיק בין שולחני למעות שנמאלו
ואס מן השולחני נפלו היה להם
להמאל בניו לכסא שהשולחן מונח
עליו: הלוקח פירות מחבירו. מפרש
בגמרא: ואס היו צרויין. היו סימן
או קשר או מנין שבהס: גב' אמר
רבי אלעזר אפילו מונחין על גבי
שולחן. נראה צעיינו דלא גרסינן
צרויין. לפני. משמע על גבי קרקע:
למי על גבי שולחן. של שולחני וכו'.

בין יתמי בבישא מנאל כדקתני
רישא מנאל כחנות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן במשמע:
בלוקח

שנפל משנים חייב להחזיר. אפילו אין בו סימן דאינו מתאש
לעולם ומיירי ששניהם נקטוה יחד קודם שכל זה ומנאלא
ולכן סבור ודאי שחבירו לקחה כשנקשה עמו ואינו מתאש לעולם
שמחשב יחידה לז' כשצניקו צניקו ואוכיח לו שגמלו ולכן

שנפל משנים חייב להחזיר מאי טעמא ההוא
דנפל מיניה לא מיאש מימר אמר מכרי
איניש אחרינא לא הוה בהדאי אלא האי
נקטנא ליה ואמינא ליה האת הוא דשקלתיה
בשלישה אינו חייב להחזיר מאי טעמא
ההוא דנפל מיניה ודאי מיאש מימר אמר
מכרי תרי הוו בהדאי אי נקטנא להאי אמר
לא שקלתיה ואי נקטנא להאי אמר לא
שקלתיה אמר רבא האי דאמרת בשלישה
אינו חייב להחזיר לא אמרן אלא דלית ביה
שוה פרוטה לכל חד וחד אבל אית ביה
שוה פרוטה לכל חד וחד חייב להחזיר
מאי טעמא אימור שותפי נינהו ולא מיאשו
איכא דאמרי אמר רבא "אע"ג דלית ביה
אלא שוה שתי פרוטות חייב להחזיר מאי
טעמא אימור שותפי נינהו וחד מיניהו אחולי
אחליה למנתיה גבי חבריה ואמר רבא ראה
סלע שנפלה נמלה לפני יאוש על מנת
לגזולה עובר בכולן משום יא תגזול ומשום
השב תשיבם ומשום לא תוכל להתעלם
ואע"ג דהורה לראח יאוש ב' נמלה לפני
דיהיב ליה ואיסורא דעבר עבר דנמלה לפני
יאוש על מנת להחזירה ולאחר יאוש נתכין
לגזולה עובר משום השב תשיבם והמתין
לה עד שנתיאשו הבעלים ונמלה יאוש
עובר אלא משום לא תוכל להתעלם בלבד
אמר רבא האי מאן רחוי דנפל זוזי
מחבריה בי חלחא ואשכחיה ושקליה לא
מיחייב לאהדורי ליה מאי טעמא ההוא
דנפל מיניה מיאש הוא אע"ג דחזויה
דאיתו ארבלא וקא מרבל מימר אמר כי
היכי דנפול מיינא דידי הכי (א) נפול
מאיניש אחרינא וא' ומשכחנא מירי:
מתני' מוצא בחנות הרי אלו שלו בין
התיבה ולחנוני של חנוני לפני שולחני הרי
אלו שלו בין הכסא לשולחני הרי אלו של
שולחני הלוקח פירות מחבירו או ששילח
לו חבירו פירות ומצא בהן מעות הרי אלו
שלו אם היו צרויין נוטל ומכרו: גב' אמר
רבי אלעזר אפילו מונחין על גבי שולחן
תנן לפני שולחני הרי אלו שלו הא על
גבי שולחן דשולחני אימא סיפא בין הכסא
ולשולחני של שולחני הא על גבי שולחן
שלו אלא מהא ליבא למשמע מינה ורבי
אלעזר הא מנא ליה אמר רבא מתניתין
קשיתיה מאי אריא דתני בין הכסא לשולחני
של שולחני ליתני על (א) שולחן אי נמי מוצא
בשולחנות כדקתני רישא מוצא בחנות שלו
האלא ש"מ אפי' מונחין על גבי שולחן הרי
אלו שלו: הלוקח פירות מחבירו וכו'. אמר
ריש לקיש משום רבי ינאי לא שנו אלא

כדפרישית: לא אמרן אלא כי לית
ביה שוה פרוטה יבב' חד וחד. דהיינו
כי ליכא שלם פרוטות אלא צ' דמה
נפשו אין לרין להחזיר אס שלשתן
שותפין אין כלן כדי השנה לכל אחד
ואס אינן שותפין האונד יתיאש כי
השנים ידחוו לו אחד על חבירו וא"ת
וניחוס שמה שנים הם שותפין דאין
חושדים זה את זה ולא מתיאשי
שניהם יעטנו בטענת צרי לשלישי
וכן צאיכא דלמרי אמאי קאמר הני
שופטי נינהו ומד מינייהו אחיל נמניה
גבי חבריה נמלא אימור שנים מהס
הס שותפין ואין חושדין זה את זה
ויאמרו ודאי שהשלישי לקחה וי"ל
דודאי כי ליכא אלא שנים האחד יטען
צרי לחזירו אבל כשיש שלשה לא
יעטנו טענת צרי לשלישי אפי' יהיו
שנים נתן שותפין דני לין חושדים
ומארבל וכו': מתני' מוצא
בחנות הרי אלו שלו.
בין תיבה לחנוני הרי
אלו לחנוני. לפני שולחני
למוצא בין כסא לשולחני
הרי הן לשולחני. ודיק
ר' אלעזר מרחיק בין
כסא לשולחני הרי הן
לשולחני הא על השולחן
אפי' צרויין ומנחין הרי
הן של מוצאן ותוב מילא
קתני סיפא מוצא בחנות
של שולחני הרי אלו שלו
כדקתני רישא ש"מ אפי'
על השולחן עצמו הרי
הן למוצאן. לקח פירות
מחבירו ומצא בחנות מעות
או שילח לו חבירו פירות

מתנה בע"מא הוא דיהיב איהו.
וא"ת והלא לאו דלא תגזול
מקרי ניתק לעשה צ"ל שילוח הקן
(חולין דף קמא). א"כ כיון דלענין גזילה
לא מקרי מתנה גם השז תשיבס
למה לא מיקן וי"ל דלא קאי אלא על
לאו דלא תוכל להתעלם שעבר שלא
החזיר קודם יאוש: אינו עובר
א"א משום השב תשיבם. ונפ"ק
דקדושין (דף לז. ושם ד"ה מעקה)
דחסיי השנת אצדעה עשה שאין הזמן
גרמא היינו בענין צבכאן וא"ת ואמאי
ליכא לאו דלא תגזול אי משום
דבהיתרה אחא לידיה הלל ככונס
שזר שכיר איכא לאו כדלמר צפרק
אזוהו נשך (לקמן דף סא. ושם וי"ל
דהתם כשמכתיב לגזול לא נתיאשו
הבעלים והכל כבר נתיאשו:
אפילו צרויין. רש"י י"ג צרויין דאס

היה בו סימן מכרו וי"ל דגרסינן ליה ומיירי דאיכא רוב עכו"ס מנאס
שס והס שלו ואע"ג דאיכא סימן דהלכה כר' שמעון בן אלעזר כהא:
בלוקח

עין א' מ"י פ"ד מהל'
אברה הל' מ סמג
עשין עד טוש"ע ח"מ ס'
דכס ספי"ג וספי"ד:
ע"ב ב ג ד מ"י סה הל'
ו ז סמג סס טוש"ע
ח"מ ס' רכס ספי"ג א':
ע"ב ה מ"י סה הל'.
סמג סס טוש"ע
ח"מ ס' רכס ספי"ג א':
ב ר מ"י פט"ו סה הלכה
ד ה ועיין השגות
וינמ"מ סמג סס טוש"ע
ח"מ ס' רכס ספי"ג א':
מא ז מ"י סס הל' ו סמג
סס טוש"ע ח"מ ס'
רכס ספי"ג ז:
מכ ח"מ סה הלכה ה
סמג סס טוש"ע ח"מ
ס' רכס ספי"ג ה:

רבינו חננאל

חייב להחזירו ולא נתיאש.
נפל מתוך שלישה אין
חייב להחזירו דודאי מיאש
וכו' ורבא פליג עליה
בא. אמר רבא טעם
שנפלה מחבירו נמלה
לפני יאוש עובר משום
כל תגזול ומשום השב
תשיבם ומשום לא תוכל
להתעלם אע"ג דהורה
למרה לבתר יאוש איסורא
כבר עברא והשתא מתנה
הוא דיהיב ליה. נטלה
לפני יאוש על מנת
להחזירה ולאחר יאוש
נמלך לנוטלה עובר מהס
השב תשיבם המתין עד
שנתיאשו הבעלים ונטלה
אינו עובר אלא משום
לא תוכל להתעלם. אמר
רבא מאן רחזא דנפל זוזא
מחבריה בי חלחא ושקליה
אינו חייב להחזירו אע"ג
דחזיה רמייתו ארבלא
ומארבל וכו': מתני' מוצא
בחנות הרי אלו שלו.
בין תיבה לחנוני הרי
אלו לחנוני. לפני שולחני
למוצא בין כסא לשולחני
הרי הן לשולחני. ודיק
ר' אלעזר מרחיק בין
כסא לשולחני הרי הן
לשולחני הא על השולחן
אפי' צרויין ומנחין הרי
הן של מוצאן ותוב מילא
קתני סיפא מוצא בחנות
של שולחני הרי אלו שלו
כדקתני רישא ש"מ אפי'
על השולחן עצמו הרי
הן למוצאן. לקח פירות
מחבירו ומצא בחנות מעות
או שילח לו חבירו פירות

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

כו.

עין משפט
נר מצוה

פא א ב מ"י פ"י מהל' אבדה הלכה ו' סגנון ע"ש עד עושה ח"מ סי' רכט סעיף ז'
פב ג מ"י פ"י מהלכה ה'
פג ד מ"י פ"י מהלכה טו"ט ח"מ סי' רכט סעיף ג'
פד ה מ"י פ"י מהלכה טו"ט ח"מ סי' רכט סעיף ז'
פה ו מ"י פ"י מהלכה טו"ט ח"מ סי' רכט סעיף ז'
פז ז מ"י פ"י מהלכה טו"ט ח"מ סי' רכט סעיף ז'
פח ח מ"י פ"י מהלכה טו"ט ח"מ סי' רכט סעיף ז'
פח ט מ"י פ"י מהלכה טו"ט ח"מ סי' רכט סעיף ז'
פח י מ"י פ"י מהלכה טו"ט ח"מ סי' רכט סעיף ז'

רבינו הגנאל

אם מחזיר לקח או מבטל הבית שדמיים לו פועלים היו וכן ואלו פועלים צוררין או אפי' מפורזין ולקח מבטל הבית שדמיים על ידי עבדיו הנכנסים וכיצא בהן נוטל ומכריו: **מתני'** אף השמלה יוחה בכלל כל אלו ולמה יצא להקיש אליה לומר לך מה שמלה מיוחדת שיש לה סימנין ויש לה תובעין אף כל שיש לה סימנין ויש לה תובעין ויש לה סימנין ויש לה תובעין אמר רבא (תמור) דבור לר"י ושה דאבידה דבורי הכל קשיא. חמור דבור פי' חמור שכתב בבור אילבא רבא חמור ולא קליש שפיר כתב בקרא ונפל שמה שור או חמור אלא לר' יהודה דמחייב על נזק כלים בבור חמור מה בא למעט קשיא. שה דאבידה שנואמר כי תראה את שור אחיך או את שור נדחים ונג' אם השור שיש לומר הוא היחוד שרוב השוורים שעושים מלאכה בהן אין נכסותין לדועה ההיורה תורה להשיבן שה לא כל שכן שה דכתב רבנא למה לי קשיא. פי' גלילין צמיעי בקר. מלשון יוחנן משום ר' שמעון בן יוחאי מנין לאבידה ששטפה נזר שמוחזר וכו' הא דאמר רבנא ומצאנה דאתאי לידה משמע הוא בפי' הגזול בתרא הלכה אין פורשין מחיבת המוסק.

בלוקח מן הסגר. שאף הוא לקח מצוה זו מאנשים הרבה ולא ידע דמאן נניחו וכיון דלית בהו סימנין נמיאשו הנבעלים: דשן. וכי הוא עמנו דש את המצוה הואת הלא פועלים הרבה דשו אותה: **איסימיה.** אסיר ברייתא זו מנרסתי: אמר ליה לא. חסמי. מתרגם מתנית' כו: **מתני'** ככלל כל אלו. בגמרא מפרש לה: למה ילאסה. וכן תעשה להשמלת: סתם שמלה יש בה סימנין וכל שמלה יש לה בעלים תובעין אותה שלא נעשית אלא בידי אדם ולא צאת מן ההפקר: אף כל שיש לו תובעין. למעוטי מידי ידועטין ציה דמיאש: **גמ'** שור וחמור שם ושמלה. לא מראה את שור אחיך או שיו וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו: **בסימנין אוכף.** אם אין לו סימנין בחמור ויש לו סימנין כזכור שעליו: **הכב רחמנא חמור.** קרא ימירא לנרסה: **לגיוס ונכו.** שאפי' שער שנסוף הזנב יחזיר: **חמור דבור לרבי יהודה.** דמחייב על נזקי כלים צבור קשיא לן למאי אמה. דליתו לרבען מבעי להו שור ולא אדם חמור ולא כלים: **לגליליס:** להחזיר את גלילו דליי כתב שור הוה אמיתא כי אמה לגיות ונכו אמה אצל גליליס לא חשיבי ולא ליהדר כתב רחמנא קרא ימירא לתתוי גליליס: **אפקורי מפקר להו.** למי שטרם צו ולא אמה קרא לרבינוהו דלין לו תובעין הוא: **לסימנין אמה.** לאשמועינן דליהדריה בסימנין בלא עדים דקמיבעיא לן לקמן סימנין דאורייתא או דרבען ובעינן למפשט ממתניתין דליף להו משמלה. וחינן ואמר תנא תובעין אטריכאל ליה סימנין כדי נסבה נפשוט מקרא ימירא דשה לסימנין אמה וסימנין דאורייתא: **אמרי מדינקט סנא.** במתני' גלינף סימנין משמלה צהדי תובעין פשיטא ליה דשה למלמא אחריתי אמה ואן הוא דלל ידעין משום הכי לא פשיטא ליה לקמן סימנין משה הלכך קשיא לן למאי אמה: **אשר סאבד.** שמהא קרויה אבידה: **ומלאסה.** שמהא קרויה מלאסה: **דאסה לידה משמע.** ואפילו הכי אחיך ולא עובד כוכבים ולמדך שאבידת כנעני מותרת ולא תימא כי אמעוט אבידת כנעני מלטרסו אחריה אמעוט אכל אי נקטה חייב להאדוריה: מי שאבדה ממנו. ואידי דככתב ממנו כתב אשר תאבד: **ומלאסה.** הו"ו ימירא משמע ומלאכה כנר: שפולס. דכשעת אבידה שיה פרוטה וצעת מלאכה החולה:

בלוקח מן התגר אבל בלוקח מבטל הבית חייב להחזיר וכן תני תנא קמיה דרב נחמן ל"ש אלא בלוקח מן התגר אבל בלוקח מבטל הבית חייב להחזיר א"ל רב נחמן וכו' בעל הבית בעצמו דשן א"ל א"ל לא תתרגם מתני' כגון שדשן ע"י עבדו ושפחתו הכנענים: **מתני' אף השמלה היתה בכלל כל אלו ולמה יצאת להקיש אליה לומר לך מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין אף דכל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעין חייב להכריז: **גמ'** מאי בכלל כל אלו אמר רבא בכלל יכל אבדת אחיך אמר רבא למה לי דכתב רחמנא שור חמור ושה ושמלה צריכי דאי כתב רחמנא שמלה הוה אמיתא ה"מ בעדים דגופה וסימנין דגופה אבל חמור בעדים דאוכף וסימנין דאוכף אימא לא מהדרין ליה כתב רחמנא חמור דאפילו חמור בסימנין האוכף שור ושה דכתב רחמנא ל"ל שור דאפילו לגיות ונכו ושה לגיותיו ולכתוב רחמנא שור דאפילו לגיות ונכו וכ"ש שה לגיותיו אלא אמר רבא דבור לרבי יהודה ושה דאבידה לרברי הכל קשיא ואימא לגליליס הוא דאפקורי מפקר להו. ודילמא לסימנין הוא דאתא דאיבעיא לן סימנין דאורייתא או דרבנן כתב רחמנא שה דאפילו בסימנין מהדרין וסימנין דאורייתא אמרי מדרקתי להו תנא לסימנין גבי שמלה דקתני מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין חייב להכריז אף כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעין חייב להכריז ש"מ דשה לאו לסימנין הוא דאתא: תנו רבנן אשר תאבד פרט לאבידה שאין בה שיה פרוטה רבי יהודה אומר ומצאתה פרט לאבידה שאין בה שיה פרוטה מאי בינייהו אמר אבי משמע דורשין איכא בינייהו מר נפקא ליה מאשר תאבד ומר נפקא ליה מומצאתה ולמאן דנפקא ליה מאשר תאבד האי ומצאתה מאי עביד ליה ההוא מיבעי ליה (ב) לכדרבנא דאמר רבנא ומצאתה דאתאי לידה משמע ולמאן דנפקא ליה מומצאתה האי אשר תאבד מאי עביד ליה מיבעי ליה לברבי יוחנן דאמר רבי יוחנן משום ר' יהודה נזר שמוחזר וכו' שהיא מותרת שנאמר יכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה מי שאבדה הימנו ומצויה אצל כל אדם יצתה זו שאבדה הימנו ואינה מצויה אצל כל אדם ואיך היא דרבנא מנא ליה נפקא ליה מומצאתה ואיך היא דרבי יוחנן מנא ליה נפקא ליה מאשר תאבד איכא וכו' מומצאתה ליכא ולמ"ד אשר תאבד מהא דאמר רבנא ומצאתה וליכא אלא פרוטה שהוקרה איכא בינייהו מאן דאמר ומצאתה איכא ומאן דאמר אשר תאבד ליכא ולמאן דאמר ומצאתה הא כעין אשר תאבד וליכא אלא פרוטה (ב) שהוקרה והזולה וחזרה והוקרה איכא בינייהו ומאן דאמר אשר תאבד איכא ומאן דאמר ומצאתה בעינן דאית בה שיעור מצאנה משעת אבידה ועד שעת מציאה: איבעיא להו סימנין דאורייתא או דרבנן מאי נפקא מינה לאהדורי**

מסורת הש"ס
 (א) ו"ק לא: (ב) שם נר.
 (ג) ולקמן סמ: (ד) ר"ח מת.
 (ה) וחלון ע"ש: (ו) סי' ביק קי: ע"ש לעיל ב. (ז) ולעיל כג: ע"ש וסמ אפי' ר"ש נר יהולקן. (ח) וע"י ח"ס משהר"ן דר"ח ו"ק ו"ק (ט) ו"ק ח"מ: (י) ולעיל יח: חולין ע"ש: (יא) ודברים כג. (יב) ו"ק ח"מ: (יג) ח"מ י"ל להכריז. (יד) ומלא' ב"ק יד.

מסורת הש"ס
 (א) ו"ק לא: (ב) שם נר.
 (ג) ולקמן סמ: (ד) ר"ח מת.
 (ה) וחלון ע"ש: (ו) סי' ביק קי: ע"ש לעיל ב. (ז) ולעיל כג: ע"ש וסמ אפי' ר"ש נר יהולקן. (ח) וע"י ח"ס משהר"ן דר"ח ו"ק ו"ק (ט) ו"ק ח"מ: (י) ולעיל יח: חולין ע"ש: (יא) ודברים כג. (יב) ו"ק ח"מ: (יג) ח"מ י"ל להכריז. (יד) ומלא' ב"ק יד.

עין משפט
 נר מצוה

מסורת הש"ס